

ASPECTE DE DEZVOLTARE A COMPETENȚELOR PROFESIONALE DE PROIECTARE A REUNIUNILOR METODICE LA CADRELE DIDACTICE CU STATUT DE CADRU DE CONDUCERE – NIVELUL PRIMAR DE ÎNVĂȚĂMÂNT

*Liliana Saranciuc-Gordea, conf. univ., dr.,
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău,*

ASPECTS OF DEVELOPING THE PROFESSIONAL SKILLS OF DESIGNING METHODOLOGICAL MEETINGS FOR TEACHING STAFF WITH MANAGEMENT STATUS - PRIMARY LEVEL OF EDUCATION

*Liliana Saranciuc-Gordea, PhD, Assoc. Prof.,
„Ion Creanga” State Pedagogical University of Chisinau,
ORCID:0000-0001-6815-782X
gordea.liliana@upsc.md*

CZU: 373.3.011.31:005

DOI: 10.46727/c.v2.24-25-03-2023.p309-313

Abstract. The given article elucidates the aspects of developing professional skills (2nd master's cycle) of designing methodical meetings for teaching staff with management status - primary level of education. The specific professional competences of the „Management and counseling in primary education” and „Primary education didactics” Master's degree programs that require the development of master's students' skills in designing methodical meetings - the primary level of education are displayed. The theoretical and applied reference for the development of these professional skills is highlighted and a model example of capitalization is proposed, in view of the development of professional skills in master's students with reference to methodical meetings - the primary level of education

Keywords: professional skills, methodical activity in school, methodical meetings, adult education, design of training activities in adult education.

Conform actualelor competențe profesionale specifice la *Programele de studii superioare de master* „Management și consiliere în învățământul primar” [1, pp. 7-9] și „Didactica învățământului primar” [2, pp. 19-21], masteranzii la disciplinele universitare „Consiliere educațională” și „Consiliere școlară” își dezvoltă abilități de:

- ▶ CPS-8. proiectare a activităților instructiv-educative, metodologice, manageriale și de consiliere în învățământul primar, utilizând creativ teorii și metodologii avansate în contextul politicilor și strategiilor de modernizare a învățământului.

Supportul dezvoltativ al acestor competențe profesionale, cu referință la reuniunile metodice, ca parte a activității metodice în școală, se desprinde din perspectiva referențialului teoretic și aplicativ focalizat pe:

- *conceptul de activitate metodică în școală* (V. Andrițchi, T. Callo, D. Patrașcu, A. Ursu, I. Jinga, Л. Ракитская, N. Sacaliuc, C. Barbaroș etc.):
 - activitate raliată la actualul *Regulament* [3] și focalizată pe principiile esențiale în formarea continuă a cadrelor didactice [4, pp. 6-7];
 - activitate demarată în cadrul instituțiilor de învățământ, adică la locul de muncă al fiecăruia grație unui plan strategic, activitate elaborată, planificată și implementată de către echipa managerială și comisiile metodice;

- activitate de instruire și de dezvoltare a cadrelor didactice, examinării, generalizării și propagării celei mai prețioase experiențe educaționale, creării indicațiilor metodice proprii pentru asigurarea procesului educațional;
- activitate ce presupune acțiuni bazate pe realizările științei, ale practicii pedagogice avansate, având scopul perfecționării profesionale a tuturor cadrelor didactice;
- activitate managerială școlară (organizată formal) de îndrumare, ajutor în activitatea profesională cu finalitate formative în asigurarea reglării-autoreglării procesului de învățământ, prin conținuturi cu caracter metodic [5, p. 120];
- *funcțiile muncii metodice în școală de grupul doi* (D. Patrașcu, A. Ursu, I. Jinga), orientat către colectivul pedagogic în care se desfășoară următoarele activități:
 - schimbul de experiență dintre membrii colectivului, relații de colaborare și ajutor reciproc în baza valorilor general-umane;
 - crearea unui colectiv unit, a valorilor și a tradițiilor comune și viziunea strategică de dezvoltare a instituției de învățământ;
 - descoperirea, studierea și generalizarea experienței avansate, promovarea măiestriei pedagogice [apud, 6, p. 152];
- *formele de organizare a activității metodice în școală* (V. Andrițchi): seminare psiho-pedagogice; seminare teoretico-practice; ore demonstrative; interasistențe; dezbateri tematice; zile de creație ale profesorilor; mese rotunde; proiecte de grup; activități de parteneriat pedagogic; studiu individual; consfătuiri metodice; consfătuiri tematice etc. [apud, 6, p. 153];
- *părțile componente ale organigramei activităților metodice în școală la nivelul blocului constant* prin reuniuni metodice pe discipline și reuniuni metodice ale conducătorilor de clasă [7];
- *proiectarea activităților de formare în educația adulților* [8];

Prin prisma dată masteranzii:

- stabilesc accepțiunea generalizatoare a *reuniunilor metodice* - bloc constant al părților componente ale organigramei activității metodice în școală;
- estimează *dimensiunile de clasare a reuniunilor metodice*:
 - reuniuni metodice pe discipline (RMD în continuare);
 - reuniuni metodice ale conducătorilor de clasă (RM în continuare);
- specifică conținutul RMD [7, p. 14]:
 - elaborarea recomandărilor cu referire la actualizarea procesului educațional, selectarea formelor și metodelor avansate în procesul educațional, modalitatea de valorificare a unor demersuri curriculare;
 - studiul, analiza actelor de politici educaționale și normative, proiectelor de lungă și scurtă durată;
 - inițierea cadrelor didactice în literatura de specialitate și științifică actuală în raport cu cerințele curriculumului;
 - analiza rezultatelor procesului educațional;
 - pregătirea și desfășurarea săptămânilor pe discipline a concursurilor, olimpiadelor școlare la diferite discipline;
- specifică conținutul RM a conducătorilor de clasă [ibidem, p. 17]:
 - stilurile de activitate a cadrului didactic cu elevii;
 - planul de asistențe și interasistențe;
 - specificul și modalitățile de parteneriat școală – familie;
 - metodologia desfășurării ședințelor cu părinții;

- strategii de implicare a elevilor în cunoașterea și asumarea responsabilităților școlare etc.

O notă particulară se referă la *proiectarea reuniunilor metodice* prin prisma proiectării activităților de formare în educația adulților, și anume la [8]:

- construirea unui proiect de sesiune - ERRE (T. Cartaleanu) [ibidem, p.26]:
 - * strategiile recomandabile în demersurile de instruire a adulților (A. Grama-Tomiță) [ibidem, p.46]: dezbaterile, studiile de caz, SINELG, Mozaic, Analiza SWOT, divizarea structurală a activităților, Graficul GANTT, Metoda drumului critic, GPP (V. Goraș-Postică) [ibidem, p. 24];
 - * activități de spargere a gheții (V. Chicu) [ibidem, p. 52];
 - * jocurile de energizare în cadrul RMD/RM (V. Olaru) [ibidem, p. 52];
 - * metode de dezvoltare a creativității la adulți, debriefarea, feedback-ul, evaluarea în cadrul reuniunilor etc. [ibidem, pp. 56-86];
- factorii în selectarea metodelor și tehnicilor de formare [9, p.1]:
 - * obiective de învățare; formator; conținut; participant; caracteristica strategiei de instruire; timp; cost; spațiu, echipament, materiale;
- aspecte de care trebuie ținut cont în planificarea formării [9, pp. 10-17]: pregătirea; planificarea alternativelor pentru situații neașteptate; desfășurarea formării (directă, asistată la distanță, mentorarea); facilități specifice procesului și învățării; aspecte de evitat în desfășurarea formării (suprainstruirea, negocierea designului, angajarea în comportamente nepotrivite, supraîncărcarea, terminarea fără închidere).

Cu referire la proiectarea RM, masteranzilor în dezvoltarea abilităților proiective, se propun exemple validate în practica educațională. Unul din cele propuse se referă la dezvoltarea abilităților învățătorilor de educație pentru dezvoltarea emoțională la nivelul primar de învățământ prin disciplina DP. Acest exemplu vizualizează traseul de reuniuni metodice cu următoarele subiecte tematice:

- Reuniunea 1 „De la inteligența emoțională la educația emoțională – Didactica emoțiilor:
Obiective: facilitarea înțelegerii aspectelor științifice care fundamentează educația emoțională; justificarea bazei științifice a „Didacticii emoțiilor”.

Rezultate așteptate: participanții vor argumenta aspectele științifice care fundamentează „Didactica emoțiilor” și nevoia de dezvoltare socioemoțională a elevilor din clasele primare.

- Reuniunea 2 „Specificul dezvoltării competenței emoționale în clasele primare la disciplina școlară DP”:

Obiective: estimarea traseului de competențe curriculare la disciplina școlară DP în cl. I-IV în vederea dezvoltării emoționale a elevilor; identificarea activităților de învățare la disciplina școlară DP în cl. I-IV în vederea dezvoltării emoționale a elevilor;

Rezultate așteptate: participanții vor descrie sistemul de competențe curriculare la disciplina școlară DP în cl. I-IV în vederea dezvoltării emoționale a elevilor; participanții vor desprinde tehnicile de învățare a abilităților socio-emoționale, a instrumentelor de monitorizare și evaluare a dezvoltării socioemoționale la disciplina școlară DP în cl. I-IV.

- Reuniunea 3 „Activități practice de educație pentru dezvoltarea emoțională la nivelul primar de învățământ – disciplina DP”:

Obiective: proiectarea secvențelor de lecție la disciplina DP (cl. I-IV) pentru dezvoltarea emoțională a elevilor; elaborarea strategiilor didactice la DP în scop de educație pentru dezvoltarea emoțională.

Rezultate așteptate: elaborarea proiectului de lecție la DP.

În continuare, vin cu detalii aplicative la secvența reuniunii 1 - *Evocare*, propusă masteranzilor.

În *Evocare* se solicită participanților, în mod individual, să:

- acceseze linkul de specialitate: „Delimitări conceptuale ale emoționalității umane” [10]
- lectureze pe diagonală conținutul accesat, abordând mersul diagramei propuse de formator (emoții-inteligență emoțională-stabilitatea emoțională la elevii mici-educație pentru dezvoltare emoțională-competențe emoționale);
- să producă o reflecție personală cu referire la nevoia de dezvoltare socioemoțională a elevilor;
- să inspecteze conținutul feedback-ului propus de formator participanților în vederea facilitării înțelegerii aspectelor științifice care fundamentează educația emoțională.

Astfel, prin prisma modelelor-exemple, masteranzii:

- determină partea componentă a organigramei activității metodice în școală din blocul constant – reuniuni metodice pe discipline;
- clarifică modalitatea de organizare și desfășurare a reuniunilor metodice, bazată pe elementele de structură a modelului de proiectare și învățare ERRE;
- stabilesc obiectivele și rezultatele așteptate, confirmând că în cadrul activităților proiectate și realizate fiecare finalitate de sarcini este precedată de feedback;
- desprind metodele și tehnicile de formare pentru fiecare secvență ERRE;
- estimează sarcinile de lucru în echipe, în pereche și individual (tema pentru casă);
- disting modalitățile de reflecție asupra demersului formativ personal în cadrul secvenței *Extindere*, focalizate pe impact personal și asupra colegilor.

Concluzii:

1. Viziunea propusă în articol cu referire la dezvoltarea abilităților de proiectare a reuniunilor metodice la cadrele didactice cu statut de cadru de conducere – nivelul primar de învățământ clarifică unele secvențe de dezvoltare a competențelor profesionale specifice la *Programele de studii superioare de master* prin disciplinele universitare „Consiliere educațională” și „Consiliere școlară” - CPS-8.
2. Finalitățile acestor programe de profesionalizare la disciplinele mai sus abordate se raportează la actualele *Standarde* (2018):
 - de competență profesională a cadrelor didactice din învățământul general [11];
 - de competență profesională a cadrelor de conducere din învățământul general [12].

BIBLIOGRAFIE

1. Programul de studii superioare de master. Management și consiliere în învățământul primar. Fișa disciplinelor. În conformitate cu planul de învățământ aprobat în a.2021 modificat în a.2022. Chișinău: UPSC. Facultatea Științe ale Educației. Catedra Pedagogia Învățământului Primar Disponibil: <http://dir.upsc.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/3540/Program-studii-Management-Consiliere-InvatPrimar-2021-2023.pdf?sequence=2&isAllowed=y> (vizitat 18.03.2023)
2. Programul de studii superioare de master Didactica învățământului primar. Fișa disciplinelor. În conformitate cu planul de învățământ: aprobat în a.2021 modificat în a.2022. Chișinău: UPSC. Facultatea Științe ale Educației. Catedra Pedagogia Învățământului Primar Disponibil: <http://dir.upsc.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/3539/Program-studii-Didactica-invata-mant-primar-Master-2021-2023.pdf?sequence=3&isAllowed=y> (vizitat 18.03.2023)
3. Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților. Chișinău: Guvernul RM Hotărâre Nr. 193 din 24-03-2017. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=131781&lang=ro (vizitat 18.03.2023)

4. ANGHELESCU, M., DUMITRU, A., LASCU, M., POP, V. Ghid de activități și servicii educaționale destinat școlilor centre de dezvoltare a carierei în educație. București: MEN, 2013. Disponibil: <http://mentoraturban.pmu.ro/sites/default/files/ResurseEducatinale/GHID%20SERVICII%20final.pdf>
5. ISTRATE-ȘTEFĂNESCU, A., Activitatea metodică-științifică în unitatea școlară. În *Acta et Commentationes, Sciences of Education*, nr. 2(24), 2021, pp. 116-120. ISSN 1857-0623 E-ISSN 2587-3636. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/116-120_30.pdf (vizitat 18.03.2023)
6. BARBAROȘ, C., Activitatea metodică – instrument al dezvoltării competenței de cercetare a cadrelor didactice. În materialele Conferinței Științifice Națională „Cercetarea în științe ale educației și în psihologie: provocări, perspective”. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/151-156_22.pdf (vizitat 18.03.2023)
7. NICORICI, M., *Activitatea metodică (reper metodice-suport pentru tinerii manageri responsabili de activitatea metodică în școală)*. Bălți: USARB, 2014. Disponibil: <http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/948/1/metodica.pdf> (vizitat 18.03.2023)
8. NAHABA, L. (coord.), *Ghid de proiectare a activităților de formare în educația adulților*. Chișinău: Centrul Educațional PRO DIDACTICA și DVV International, 2017. Disponibil: http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2017/04/DVV_ghid.pdf (vizitat 18.03.2023)
9. Metode și tehnici de formare. Repere teoretice și aplicabilitate practică. În Proiecte educaționale strategice cu finanțare europeană. București: MEN, 2013. Disponibil: http://mentoraturban.pmu.ro/sites/default/files/ResurseEducatinale/15-03-2012_Metode%20si%20tehnici%20de%20lucru%20cu%20adultii_0.pdf (vizitat 18.03.2023)
10. ȘOVA, T., PAREA, A., *Dezvoltarea emoțională a elevilor claselor primare. Ghid metodologic pentru cadre didactice și părinți*. Bălți: S.n., 2020 (Tipografia din Bălți). – 110 p.: ISBN 978-9975-3478-4-6. Disponibil: http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/5072/1/Ghid_Dezv_Emot_Sova_Parea.pdf (vizitat 18.03.2023)
11. Standarde de competență profesională ale cadrelor didactice din învățământul general. Chișinău: MECC, 2018. Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/standarde_de_competenta_profesionala_ale_cadrelor_didactice_din_invatamantul_general.pdf (vizitat 18.03.2023)
12. Standarde de competență profesională ale cadrelor de conducere din învățământul general. Chișinău: MECC, 2018. Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/standarde_de_competenta_profesionala_ale_cadrelor_de_conducere_din_invatamantul_general.pdf (vizitat 18.03.2023)